

Bruxelles, den 23.4.2024
COM(2024) 188 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Barnets tarv skal komme i første række: En meddelelse, der ledsager Kommissionens
henstilling om integrerede børnebeskyttelsessystemer**

"Der bør i højere grad lyttes til børn - det kunne måske anspore andre børn til ikke at skjule deres problemer" (bidrag fra et barn fra Litauen¹)

BESKYTTELSE AF BØRN I OG UDEN FOR EUROPE ER EN PRIORITET FOR EU

Børns vilkår i Den Europæiske Union og resten af verden er på mange måder blevet bedre i løbet af de seneste årtier. Dette skyldes bl.a. større velstand, bedre sundhedspleje og bedre adgang til uddannelse. Da vi står over for en verden i hastig forandring, der er præget af pandemiens negative konsekvenser for børn, uligheder, diskrimination, konflikter og klimaændringer, men også af farer i den virtuelle verden, har vi truffet foranstaltninger til fortsat at værne om og yderligere styrke børns rettigheder og vilkår i og uden for EU. EU og EU's europæiske og internationale partnere samt civilsamfundsorganisationer har arbejdet sammen om at sikre, at intet barn lades i stikken, når vi skal tackle disse udfordringer og udnytte mulighederne ved den grønne, den digitale og den demografiske omstilling.

Kommissionen har i de senere år indført en robust og omfattende juridisk og politisk ramme og en ramme for støtte med klare tilsagn om at gøre en større indsats for at beskytte, fremme og tilgodese børns rettigheder, bl.a. gennem vedtagelsen af den omfattende EU-strategi om barnets rettigheder² ("EU-strategi") og den europæiske børnegaranti³ i marts 2021. I overensstemmelse med EU-strategien gennemføres der sammen med medlemsstaterne en række foranstaltninger, bl.a. foranstaltninger til at bekæmpe seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn online og offline⁴ og foranstaltninger til at bekæmpe børnefattigdom og socioøkonomisk udelukkelse af børn i nød, herunder børn med handicap eller børn blandt minoriteter og migranter. Der er truffet foranstaltninger til at tilpasse retssystemet bedre til de behov, et barn har som offer, mistænkt, tiltalt eller dømt, vidne eller en anden part i retssager. Derudover har Kommissionen udviklet foranstaltninger til at forbedre børns mentale sundhed og trivsel. Det er kendetegnende for EU-strategien at sikre meningsfuld inddragelse og høring af børn, bl.a. via platformen for børns deltagelse⁵, og det er ved at blive en anerkendt praksis i og uden for EU.

EU-strategien omfatter også en stærk ekstern dimension, hvor EU intensiverer sin indsats for at fremme, beskytte, overholde og respektere barnet globalt, udrydde børnearbejde, bekæmpe børneægteskaber og investere betragteligt i uddannelse rundt om i verden samt beskytte mod alle former for vold, misbrug og vanrøgt, herunder i humanitær sammenhæng. EU fremmer også børns og unges deltagelse på globalt plan gennem handlingsplanen for unge⁶ i forbindelse med EU's optræden udadtil. EU's retningslinjer om børn i væbnede konflikter⁷ er ved at blive

¹ Høringen på platformen [EU Children's Participation Platform](#).

² COM (2021) 142 final.

³ Rådets henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti (EUT L 223 af 22.6.2021).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/93/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA ("direktiv om seksuelt misbrug af børn") ([EUT L 335 af 17.12.2011](#)), "Direktiv om seksuelt misbrug af børn", inklusive omarbejdningen heraf (COM(2024) 60 final), Meddelelse om Et digitalt årti for børn og unge: den nye europæiske strategi for et bedre internet for børn (BIK+) (COM(2022) 212 final) og forordningen om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn (COM(2022) 209 final).

⁵ [EU-platformen for børns deltagelse](#).

⁶ JOIN(2022) 53 final.

⁷ [EU's retningslinjer om børn i væbnede konflikter](#).

revideret med henblik på at forebygge, sætte ind over for og sætte en stopper for skadelig praksis mod børn, der er berørt af væbnede konflikter.

Selv om der er gjort betydelige fremskridt, er vold mod børn fortsat en udfordring på mange niveauer både i og uden for EU. Det er både moralsk og juridisk nødvendigt at få stoppet enhver form for vold mod børn, bl.a. ved at udvikle og styrke de integrerede børnebeskyttelsessystemer. Det er desuden en strategisk investering i vores samfunds fremtid.

BESKYTTELSE AF BØRN: EN NØDVENDIGHED OG EN VIGTIG INVESTERING I SAMFUNDET

Vold kan antage mange former og omfatter alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller uagtsom behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, fysisk, online eller i virtuelle verdener. Denne form for vold omfatter vold i hjemmet, menneskehandel, seksuelt misbrug, kønsbestemt vold, herunder kvindelig kønslemlæstelse og børneægteskaber, samt alle former for mobning og korporlig afstraffelse. Børn udsættes også for forskelsbehandling og intolerance, også i den digitale verden⁸. I 2021 blev 114 børn ofre for forsætligt drab i hele EU⁹. Det skønnes, at 20 % af børn i Europa udsættes for en eller anden form for seksuelt misbrug i deres barndom¹⁰. I en nylig undersøgelse af vold mod kvinder oplyste hele 13,7 % af de voksne kvinder på nationalt plan, at de havde været udsat for seksuel vold i barndommen¹¹, men denne andel er formodentlig endnu højere, da omfanget af tilgængelige oplysninger desværre ikke svarer til virkeligheden. Det anslås, at 190 000 piger i hele EU risikerer at blive udsat for kønslemlæstelse under tvang¹². Selvmord er den næststørste dødsårsag blandt unge (15-19 år)¹³. Andelen af børn (15-årige), der har oplyst, at de ofte bliver mobbet, ligger på 13-29 % i de forskellige medlemsstater¹⁴.

Vold mod børn medfører også økonomiske omkostninger, der skønnes at udgøre op til 8 % af det globale BNP svarende til ca. 6,5 billioner EUR, da den bremser den økonomiske udvikling, øger den socioøkonomiske ulighed, hæmmer den økonomiske vækst og reducerer indkomsten pr. indbygger¹⁵. Ved at afsætte ressourcer til førskoleprogrammer kan der skabes et investeringsafkast, der er mindst fire gange højere end den oprindelige investering¹⁶. Det årlige tab af menneskelige ressourcer i Europa som følge af psykiske lidelser hos børn og unge anslås til 54,2 mia. EUR¹⁷. Når børn lever under socioøkonomisk vanskelige kår i barndommen, medfører det også store omkostninger for samfundet, der i gennemsnit beløber sig til 3,4 % af BNP i EU¹⁸. Investeringer i beskyttelse af børn og forebyggelse af vold giver derfor også et højt økonomisk afkast og langsigtede omkostningsbesparelser.

⁸ Dokumenteret i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2024) 98 final).

⁹ Eurostat, [Intentional homicide victims by age and sex - number and rate for the relevant sex and age groups](#) (2021).

¹⁰ [Europarådets menneskerettighedskanal](#).

¹¹ Eurostat, [EU survey on gender-based violence against women and other forms of inter-personal violence \(EU-GBV\)](#) (2022).

¹² [Nultolerance over for kvindelig kønslemlæstelse \(europa.eu\)](#).

¹³ UNICEF, [The State of the World's Children 2021: On My Mind – Promoting, protecting and caring for children's mental health. Regional brief: Europe](#), 2021.

¹⁴ [The twin challenge of equity and excellence in basic skills in the EU, An EU comparative analysis of the PISA 2022 results - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#), 2024.

¹⁵ [The Violence-Prevention Dividend, Why Preventing Violence Against Children Makes Economic Sense](#), 2022.

¹⁶ The Center for High Impact Philanthropy, [High Return on Investment](#), 2015.

¹⁷ UNICEF Report on the State of the World's Children 2021, [Europe regional brief](#).

¹⁸ C. Clarke, et al. (2022), [The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries](#), OECD Papers on Well-being and Inequalities, No. 9, OECD Publishing.

Børn har selv givet udtryk for, at de ønsker større indflydelse og at kunne tale om deres problemer og vilkår. De er rettighedshavere og fortalere for forandring her og nu og er tydelige i deres opfordringer til voksne om at reagere på deres behov. Som eksperter i spørgsmål, der vedrører dem, kræver børn med rette "intet om os uden os". I overensstemmelse med artikel 12 i FN' konvention om barnets rettigheder ("FN-konventionen") og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("chartret") fremgår det af henstillingen om integrerede børnebeskyttelsessystemer, at det er vigtigt at lytte til, hvad børn mener og har behov for. Mere end 1 000 børn er blevet hørt om deres behov for beskyttelse inden for rammerne af den nye EU-plattform.

INTEGREREDE BØRNEBESKYTTELSESORDNINGER

Det er et vigtigt mål for EU at beskytte børn mod enhver form for vold. Det er også uløseligt forbundet med forebyggelsen af vold at sikre, at børn har det godt, og at deres rettigheder respekteres. I artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union fastsættes det, at Unionen skal fremme beskyttelsen af børns rettigheder. I chartrets artikel 24 fastsættes det, at børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel, og at barnets tarv skal komme i første række i alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner. Beskyttelsen af børn er også et centralt mål i FN-konventionen og i 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, så alle børn kan leve uden frygt, vanrøgt, misbrug og udnyttelse. De rystende statistikker og beviser på vidtspændende former for misbrug af børn, vold mod børn og vanrøgt af børn i hele EU, bl.a. følgerne af pandemien og angrebskrigen mod Ukraine samt en stigning i globale væbnede konflikter, kræver yderligere handling.

Kommissionen forelægger derfor medlemsstaterne en henstilling¹⁹ om at videreudvikle og styrke deres børnebeskyttelsessystemer med henblik på at gøre disse mere integrerede, så de bedre kan indfri børns behov for beskyttelse mod enhver form for vold, samt at fremme børns beskyttelse som Unionens globale prioritet.

Beskyttelsen af børn er et anliggende, der går på tværs af sektorer og vedrører hele samfundet. Ansvar for beskyttelsen af børn deles af en lang række aktører, som omfatter offentlige myndigheder, private aktører, internationale organisationer og civilsamfundsorganisationer. Den brede vifte af værktøjer, som medlemsstaterne har til rådighed, herunder på EU-plan (lovgivning, politikker og finansiering), og som går på tværs af sektorer, kan bidrage til at gøre børnebeskyttelsessystemerne mere integrerede og robuste. Der er behov for koordineringsmekanismer på tværs af medlemsstaterne til at sikre en effektiv tværfaglig indsats på tværs af ministerier eller på tværs af forskellige kompetenceniveauer. Det er vigtigt, at aktørerne påtager sig klart definerede roller og sikrer en nøje koordinering. Tilvejebringelsen og koordineringen af de menneskelige og finansielle ressourcer skaber også udfordringer. På det grundlag er der klart behov for mere effektive og integrerede børnebeskyttelsessystemer.

En helhedsorienteret tilgang til beskyttelsen af børn, hvor hele samfundet inddrages, er en konkret og strategisk langsigtet investering, også set i lyset af at vi lever i et samfund, hvor levetiden bliver længere. En sådan tilgang vil bidrage væsentligt til mere retfærdige samfund med større ligestilling, der understøttes af lighed mellem generationerne og solidaritet med nuværende og kommende generationer.

¹⁹ Se henvisninger i henstillingen om integrerede børnebeskyttelsessystemer (COM(2024) 2682 final), i bilaget dertil om vigtige EU-retsakter, strategidokumenter og finansieringsmuligheder, der er relevante for børnebeskyttelsessystemer, og i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2024) 98 final).

Med udgangspunkt i opfordringerne fra Europa-Parlamentet²⁰, Rådet²¹ og Det Europæiske Regionsudvalg²² bekræfter Kommissionen i henstillingen, som den har forelagt medlemsstaterne, sit tilsagn om at styrke beskyttelsen af børn i og uden for EU. Kommissionen støtter og opfordrer medlemsstaterne til at vurdere, styrke og integrere deres børnebeskyttelsessystemer og til at trække på bedste praksis og benytte de værktøjer, der er til rådighed på EU-plan, såsom lovgivning, politiske foranstaltninger og finansiering. Kommissionen opfordrer også Europa-Parlamentet og Rådet til at tage denne henstilling i betragtning i deres fremtidige drøftelser og Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til at fremme dialogen med lokale og regionale myndigheder og civilsamfundet. I alle tiltag bør barnets tarv altid komme i første række.

²⁰ Europa-Parlamentets beslutning af 11. marts 2021 om børns rettigheder i lyset af EU-strategien for børns rettigheder ([2021/2523\(RSP\)](#)).

²¹ Rådets konklusioner af 9. juni 2022 om EU-strategien for børns rettigheder ([10024/22](#)).

²² [Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse - Styrkelse af de lokale og regionale myndigheders rolle i integrerede systemer til børns beskyttelse](#)", vedtaget på plenarsamlingen den 17.-18. april 2024. Se: [Faktablad om udtalelsen \(europa.eu\)](#).